

Houby bez plodnic

Učivo: základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy

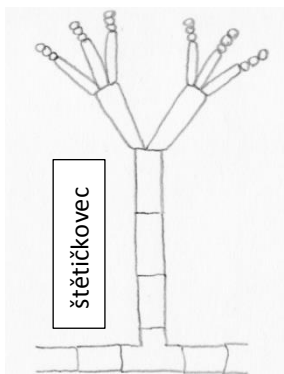
Jednobuněčné – kvasinky

- rozmnožují se pučením
- nemají schopnost fotosyntézy (heterotrofní)
- hojně rozšířené
- některé původci nemocí
- používají se například při výrobě vína a piva (z cukru → alkohol) nebo chleba (kynutí)
- slisované kvasinky s moukou se prodávají jako kvasnice

Mnohobuněčné – plísňe ^[copy]

- **plíseň hlavičková** – na koňském hnoji, některé části podhoubí rostou svisle vzhůru a na vrcholu tvoří kulaté výtrusnice s výtrusy
- **paličkovice nachová** – v semenících trav a obilí, vytváří červenofialový útvar vyčnívající z klasu (námel)
- **štetičkovec** – tvoří zelenošedé povlaky na pečivu, marmeládách. Nejznámější druh *Penicillium notatum* (výroba antibiotik). Další druhy se využívají k výrobě sýrů (Rodfort, Gothart)
- **hlízenka** – způsobuje moniliózu ovoce (kruhové útvary na jablkách)
- **padlí** – bělavé povlaky na stoncích, listech, plodech rostlin

Houby s plodnicemi

Učivo: stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami

- všechny mnohobuněčné
- rostou na tlejících organických zbytcích = reducenti = hniloživné = saprofytické organismy
- heterotrofní organismy
- cizopasně nebo rozkladně, některé žijí v symbióze (s kořeny rostlin př. hřib dubový, se sinicí nebo řasou – lišejníky)
- stavební látka buněčné stěny – chitin

Symbióza – dva organismy žijí společně a prospívají si

plodnice (tělo houby) vyrůstá z podzemního podhoubí

- slouží k tvorbě spor (výtrusů) a následnému rozmnožování
- tvoří ji třeň („noha“) a klobouk
- některé mladé houby na spodu klobouku závoj nebo jsou celé obalené plachetkou, zbytek po plachetce je závoj a pochva u muchomůrek
- na spodní straně klobouku je tzv. **výtrusorodé rouško**

Může být tvořeno:

- a) **Lupeny** – výtrusy uložené v lupenech, např. žampion (pečárka polní)
- b) **Rourky** – výtrusy v rourkách př. hřib dubový

Houby jedlé:

Hřib dubový, křemenáč dubový, klouzek sličný, václavka hlíznatá, bedla vysoká, pečárka polní, liška obecná, hlíva ústříčná...

Houby jedovaté:

Mochomůrka červená, hřib satan

Houby smrtelně jedovaté:

Závojenka olovová, mochomůrka zelená, pavučinec plyšový (velice nebezpečný, příznaky až 3 týdny po otravě → nezvratné poškození ledvin)

Houby dřevokazné ^[copy]

Březovník obecný, dřevomorka domácí, troudnatec kopytovitý

Otrava houbami

- sbíráme pouze houby, které známe
 - při podezření na otravu houbami - pokud je pomoc daleko
 - vyvoláme zvracení (stačí sklenice přesolené vody – co se v ní rozpustí, vypít)
 - podáme živočišné uhlí
- !Pouze, pokud je postižený zcela při vědomí*

Vyhledáme lékaře

Lišejníky

Učivo: stavba, symbióza, výskyt a význam

- mnohobuněčné symbiotické organismy
- symbióza **řasy** – poskytuje fotosyntézu, tvoří organické látky, je zelená (chlorofyl)
- a **houby** – chrání řasu před vysycháním, poskytuje vodu
- průkopníci života – holé skály, severské oblasti (tundra)
potrava sobů

Zástupci: **pukléřka islandská, dutohlávka sobí, terčovka bublinatá, lišejník zeměpisný, provazovky**